

Efter Dagsordenen foretoges: Forsættelse af 2den Behandling af Forslag til Lov om Tillæg til Lov om Sognebaandets Løsning af 4de April 1855."

Sonne: Den høiærværdige Taler, hvis Foredrag sluttede Forhandlingen i forrige Møde, (Vindeshøll) og som jeg beklager ikke er tilstede i dette Dieblif, da jeg saa vilde kunne udtale mig med større Frihed, anførte et Visdomsord, som rigtignok hidrører fra en høiere Vismand end Nogen af os, og, som jeg skal tillade mig at gjentage, det nemlig, „at ethvert Rige, som bliver splidagtigt med sig selv, maa falde.“ Han anvendte det saaledes, at han sagde, at, naar vi indførte de Friheder, der indeholdes i det Forslag, som her foreligger til Behandling, da vilde det have en Splidagtighed tilfølg, som kunde foranledige Folketjens Fald. Men nu vil jeg dog spørge, hvem der snarest kommer til at foranledige et saadant Fald, enten vi, der igjennem dette Forslag søge at udbjude de bestaaende Baand, saa at der kan blive større Frihed, eller de, der søge at beholde Baandene stramme, og, om det ikke snarere vil forhindre Splidagtighed, naar man løsner Baandene, saaledes at den Trang, der er tilstede i Kirken, kan blive tilfredsstillt, end naar man vil bevare de nuværende Baand, der have viist sig at være for snævre og utilfredsstillende for en deel af Kirken's Medlemmer. Jeg troer, at man, hvis man vil forebygge Splidagtighed, og, hvis man vil forhindre et saadant Fald, netop skal indføre den Frihed, hvortil der trænges. Men maa jeg saaledes være uenig med den høiærværdige Taler i dette Punkt, saa glæder det mig derimod, at jeg af mit fulde Hjerte kan slutte mig til ham i et andet. Han udtalte paa en særdeles varm og smuk Maade, at Menighederne burde have Ret til selv at vælge deres Præster, udtalte, at det var en Ret, som de i tidligere Tider havde havt, og som man maatte see at faae tilbage for dem igjen. Det var en Udtalelse, som jeg glædede mig meget ved, netop fordi den kom fra en Mand, som paa Grund af sin høie Stilling og Værdighed kan have en mægtig Indflydelse paa disse Forhold, idet jeg da tør aabe paa, at han ogsaa vil arbejde for, at

denne Anstiftelse kan finde Indgang, kan trænge igjennem og træde ud i Livet. Jeg gaaer dog ikke saa vidt, at jeg ønsker, at Menigheden ene og alene skulde kunne vælge sin Præst; jeg forlanger kun, at Menigheden skal have Indflydelse paa Valget af ham.

Men, sagde det høiærværdige Medlem, det kan ikke gaae an at give Frimenighederne Ralsbret, saalænge ikke de øvrige Folketjens Menigheder have faaet en saadan Ret, thi det vil let forvolde Skade. For det Første maa jeg nu dertil svare, at Frimenighederne kun kunne opstaae, naar et saadant frit Valg tilstedes, og at Intet er naturligere, end at Frimenighederne, der selv skulle lønne deres Præster, ogsaa maae have Frihed til selv at vælge dem til Sjælesørgere, som de hver for sig ville slutte sig til, ligesom ombendt Præsten af fri Tilbøielighed vil slutte sig til den enkelte Menighed, thi uden denne gjensidige Tilbøielighed til at slutte sig sammen kan en Frimenighed jo slet ikke opstaae. Men at denne naturlige Ralsbret for Frimenighederne skulde blive til Skade for den øvrige Folketjens, det kan jeg ikke indrømme. Mig forekommer det tværtimod, naar man virkelig ønsker og stræber efter, at der for de øvrige Menigheder i Folketjens maatte opnaaes Ret til at faae Indflydelse paa Valget af deres Præster, at det da maaskee netop er Veien til at bane sig frem til dette Maaal, naar man nu begynder med det, som nærværende Lovforslag gaaer ud paa. — Men, sagde fremdeles den høiærværdige Taler, det vil tage de bedste Kræfter bort fra Folketjens, og dem har den ikke Raad til at miste; den kan trænge til dem alle, saamange som der er. Jeg vil dertil sige, at, hvis de bedste Kræfter derved vilde gaae bort fra Folketjens, hvis de bedste Kræfter vilde blive søgte og lade sig søge og vilde slutte sig til eller maaskee danne saadanne Frimenigheder, saa ligger jo netop deri Besifet for, at man gjør Uret, naar man ikke tilsteder deres Oprettelse, saa ligger deri jo netop Besifet for, at det, som vi fra vor Side eftertragte, er det Rigtige, thi de bedste Kræfter i Folketjens vilde ikke lade sig bruge til eller arbejde for Noget, som ikke var til Gavn for Kirken og for Livet i den. — Fleertallet i det ærede Udvalg siger imidlertid, at det ikke kan gaae an at vedtage